

## Karlův most

Život nás rozvedl na vše strany,  
tím mostem byl jsi přivolaný,  
tou písni řeky pod Hradčany,  
vždy při západu znovu jatý,  
ten most ti zůstal celý svatý.  
I pro kříž, pozlacený krví otců,  
jdeš zase řadou soch a v proudu chodců.

Krantišek G o t t l i e b

SSSR. O bílých místech v sovětské historiografii válečné píše známý historik, Alexandr Samsonov. Část výpovědi v "Moskovskije novosti": Strach před dotýkáním se těžkých problémů vede k přemlčení a "zapaplání" tam, kde se od historika požaduje čestné předložení faktů minulosti. Nedá se na př. nepsat o ztrátách, které měla sovětská společnost v letech předcházejících válce v důsledku neodůvodněných represí r.1937, represí, které zahrnovaly rovněž i nejvyšší vojenské kádry. A my co? - my dále delikátně mluvíme v literatuře o omylech v předvečer války, o rozměrech následujících v jejich důsledku. Válka SSSR s německým agresorem přinesla sovětské straně obrovské ztráty lidské i materiální. Viníkem těchto ztrát a utrpení byl fašismus. Je to fakt neoddiskutovatelný. Jestlipak, ale všechny ty ztráty byly nutné? Jakým způsobem se realizoval úkoly v každé bitvě, střetnutí, při evakuaci materiálních i lidských zásob?.. Za jakou cenu se získávaly a hromadily bojové zkušenosti!...Polityka 22/87.

SSSR. Z rozhovoru se známým běloruským spisovatelem Vasilijem Bykovem v týdeníku "Ogoňok": Nedávno se objevily názory, že dá se říci překračujeme míru, zbytečně obnažujeme naše rány, nejen ty zahojené, ale i ty svěží, co může te říci na to téma? Odpověď: Velmi výrazně vřídím tváře lidí kteří pronášejí tyto názory, znám je z let "období stagnace", kdy vynaložili hodně starosti, aby se to období stalo nezvratně stagnačním. Nepohyblivost a dogmatismus v teorii i praktice to byl jejich živel, který tak neočekávaně byl zcela narušen větrem zveřejnění. Jestliže se rozhlédneme, strážlivě oceníme své těžkosti v oblasti přestavby, tak se s jistotou ukáže, že nejtěžší je vlastně vítězství nad totální přirozeností byrokracie, úporně se držící vypracované do velké účinnosti chvatů minulosti, z kterých je nejdůležitější oslavované "nepopusti a prohnat". Polityka 22/87.

SSSR. Michail Gorbačov na XX. sjezdu Komsonolu: Občas se mne lidé ptají zda existují odpůrci přestavby, a pokud ano, kdo to je?...Domnívám se, že bychom si měli tuto otázku vysvětlit. Nemáme politické odpůrce a neexistuje opozice proti přestavbě. Existují potíže počáteční etapy těchto revolučních změn. Tyto obtíže se tou či onou měrou týkají nás všech. Vždyť všichni jsme tak říkajíc dětmi své doby. Brzdící mechanismus nevznikl sám od sebe. Jeho konkrétní nositelé jsou v ústředním výboru i ve vládě, v ministerstvech, v republikách i v oblastech. Jsou i v pracovních kolektivech a dokonce v Komsonolu...A samozřejmě je třeba zvláště zdůraznit problém, jímž je boj s byrokratizmem. Z toho, co bylo na vašem sjezdu řečeno, je vidět, že chápete význam tohoto úkolu. Má společnost zřetel, že její boj se zlým byrokratizmem bude úspěšný? Ano, má. A všichni víme co pro to musíme dělat. Především je nezbytná informovanost, je potřebná kritika a další rozvíjení demokratických základů naší společnosti. A není to dočasná ani utilitaristická potřeba, jak někteří lidé soudí. Je to zásadní otázka. Informovanost, kritika a demokracie jsou hybnými silami obnovy a nebudou-li, povede nás to opět ke stagnaci...Pokud jde o demokracii, pak je již nů čas, aby všichni pochopili, že socialismus bez skutečné demokracie jednoduše nemůže existovat. Socialismus je zřízení pracujících, socialismus je demokracie...Mnohé z toho negativního v minulosti souviselo s tím, že existovaly celosvětové sféry mimo kritiku, mimo kontrolu lidu a dokonce mimo kontrolu strany a ústředního výboru...Nyní nemáme právo připustit, aby se objevily nové sféry života naší společnosti, nové organizace, nové osobnosti ani činitelé v tom nebo onom okresním nebo svazovém měřítku, kteří by se octli mimo kritiku a kontrolu... Rušé právo 17.dubna 1987.

SSSR. Akademička Tatjana Zaslavskaja alarmuje na stránkách "Sociologičeskich issledovanijach": Jestliže je v SSSR vydáván pouze jeden čistě sociologický časopis, tak n.př. v USA pouze sociologická společnost vydává jich několik desítek. V SSSR teprve v r.1989 skončí studium první stovka podnikových sociologů, zatímco v USA existuje 226 sociologických fakult, které každý rok končí 6 tisíc absolventů. Tygodnik Powszechny 18/87.

Polsko. Józefa Hennelowa:...Zjišťování rozsahu a intenzity zla způsobeného hitlerismem nám zůstalo - ale každé jiné křivky, vraždy, podlosti a lži způsobené na zemské kouli v následujících desetiletích se začaly rozmělnovat v nejednoznačnosti, přemlčené zbabělým mlčením, nebo znevažované, nebo omlouvané neboť z různých důvodů bylo třeba si podávat ruce s vrahy a prosit o návštěvy zrádce a násilníky. Tolik kasematů zůstane zamknutých, tolik hrobů tajně zasypávaných, tolik archivů pod bedlivou péčí, neboť otevřeny, se neví koho by před časem demaskovaly či pokořily...Tygodnik Powszechny 18/87.

ČSSR. "Spanilé jízdy" na podporu míru. Umělecko-řemeslná skupina Tatto e ferro, oznámila ve svém dopise, podepsaném Ladislavem Půlpánem /Praha 10 - Vrbovice, tř.SNB/, že se rozhodla uspořádat v Evropě "spanilé jízdy", kterými chtějí propagovat mírovou koexistenci ve světě. Aby nebyli závislí na finanční pomoci, budou během svých návštěv bývalých evropských bojišť a někdejších koncentračních táborů razit kovářskou metodou pamětní mince a repliky některých významných českých mincí, jejichž prodejem uhradí náklady spojené s touto akcí. Z eventuálních finančních přebytků chtějí zbudovat pomník obětem, které položily život po atentátu na Heydricha, a vybavit dětský pavilon nemocnice Bulovka. Ke spolupráci na této akci zvou tradiční demokratické a humanistické organizace, dále OEN a všechny lidi dobré vůle. Infoch 77 - 7/87.

ČSSR. Setkání s Peterem Glotzem. V minulých dnech navštívil Prahu člen vedení SPD Peter Glotz, který už v r.1985 jednal s chartisty. I tentokrát z jeho iniciativy došlo dne 7.5.1987 k rozhovoru, převážně na téma uplatňování lidských práv, jehož se zúčastnili Libuše Šilhánová, Anna Šabatová, Jiří Háješ, Marie Valachová, Václav Slavík, Václav Malý a Rudolf Battěk. Peter Glotz v Praze hovořil i s Janem Fojtíkem a Václavem Bílákem. Infoch 77 - 7/87.

SSSR. Viktor Rozov, sovětský dramatik: Chci se však zmínit ještě o jednom brzdicím faktoru, také jistě velmi důležitém. Je to strach, který se uhnízdil v nás samých, který se hromadil po desítky let. Mám na mysli sociální, nikoliv biologický pocit strachu. Ten biologický je nezbytný, bez něho by se člověk mohl dostat třeba pod auto. Ale sociální strach...Jsem filatelista a často se setkávám se stejnými milovníky a sběrateli známek jako jsem já. Nedávno jsme měli takové setkání v klubu. Mým společníkem byl velmi milý a inteligentní muž. Mluvili jsme o různých věcech, pak se najednou můj společník ke mně naklonil a pošeptal mi: "Slyšel jste, že hoďlají vydat román Anatolije Rybakova Děti Arbatu? A tam se prý píše věci..." Ano, odpověděl jsem, ale ne že hoďlají ale už ho začali publikovat v časopise "Družba narodov". "A také jsem slyšel," šeptal mi dále můj společník...Dovedete si to představit? Možná, že si někde šeptají i o tom, co se tiskne v listě Pravda...Dokud se tedy nezbavíme toho osudného strachu, že někdo /kdo?/ vyjádří nespokojenost, že od někoho /koho?/ nakonec dostaneme co proto, za naši společenskou aktivitu, nedá se od nás nic pořádného očekávat...Nová doba 22/87.

SSSR. Ve čtvrtek minulý týden byl narušen vzdušný prostor SSSR: Provedl to občan NSR M.Rust na lehkém motorovém sportovním letadle. Dostavší se nad Moskvu přistál podle Rudého náměstí. Jeden z těch co to viděli na vlastní oči vypráví, je to mladší seržant milice: - Jako vždy, měl jsem hlídku u chrámu Vasilije Blaženého. Kolem sedmi hodin večer jsem uslyšel zvuk motoru a potom uviděl i letadlo s neznámými mně poznávacími znaky. Ono uskutečnilo okruh nad Rudým náměstím, pak ještě jeden. Už se mi zdálo, teď se zařezá do budovy Historického muzea. Proč kroužil nad náměstím? Četl, pravděpodobně, přistát. Vždyť víte, na večer zde jablko nepropadne. Přistání uskutečnil za Vasilijem Blaženým. Seběhl se dav. Pilot jak se ukázalo byl západní Němec. Někdo se ho zeptal: Jakou dobu on letěl? On odpověděl: pět hodin. A žena z davu mu najednou podávala chleba...Šéfredaktor MN Jegor Jakovlev k tomu dodává: Naším politickým oponentům se stále ještě zdá, že glasnoť v SSSR se dodržuje jen ve svátek.. Moskovskije novosti 23/87.